Sti- og løypeplan for Sølnkletten villreinområde 2025-2035

Dokumentinformasjon

Tittel: Sti- og løypeplan Sølnkletten villreinområde
Utgave/ dato: 1/xx.xx.2025

Oppdragsgiver: Sølnkletten villreinutvalg
Forfattere: Øyvind Fredriksson og Odin Sleen, Rendalen kommune
Prosjektleder: Øyvind Fredriksson

Forsidebilde: Christian P. Mathiesen - Villrein i Sølnkletten ved DNT-merket løype.

Baksidefoto: Christian P. Mathiesen - Villreinflokken

Politiske vedtak:

Rendalen kommune, kommunestyret xx.xx.202x, sak xx/2x
Alvdal kommune, kommunestyret xx.xx.202x, sak xx/2x
Folldal kommune, kommunestyret xx.xx.202x, sak xx/2x
Stor-Elvdal kommune, kommunestyret xx.xx.202x, sak xx/2x

Innhold

1 Bakgrunn og innledning 6
1.1 Formål 6
1.2 Mandat 6
1.3 målgruppe 6
1.4 planprosess 7
1.5 Nasjonale lovkrav og retningslinjer 7
1.6 Handlingsplan 8
1.7 avklaringer 8
2 Områdebeskrivelse 8
2.1 Området 8
2.2 Villreinbestanden 10
3 Datainnsamling 13
3.1 Kunnskapsgrunnlaget 13
3.2 Kartdata 14
4 Sti- og løypenett 14
4.1 Sommerruter 14
4.1.1 Turstier 14
4.1.2 Sykkel og sykkelstier 15
4.1.3 Skiløyper 15
4.1.4 10 på topp 15
4.1.5 Stolpejakt 15
4.1.6 Annen type bruk 16
5 DNT-hytter og Breisjøseter 16
5.1 DNT - Korsberghytta og Storgrytdalseter 16
5.2 Breisjøseter 17
5.3 Andre utleiehytter/åpne buer 17
6 Veinett 17
6.1 Sølndalsveien 18
6.2 Høstdalen 18
6.3 Aumdalen – Dålbekken - Kvislåveien 18
6.4 Gråsjøveien 18
6.5 Reinsliveien 18
6.6 Mjovassdalsvegen 18
7 Bebyggelse 18
7.1 Boligbebyggellse 18
7.2 Seterbebyggelse 19
7.3 Buer, koier og naust 19
7.4 Fritidsbebyggelse 19
7.4.1 Haustdalen 20
7.4.2 Gråsjøen 20
7.4.3 Atnsjøen 20
7.5 Straumbu 21
8 Kulturminner relatert til villrein og veidekultur 21
9 Villreinhensyn og ferdsel 22
10 Handlingsplanen 24
11 Merking og skilting 25
12 Ansvarlige aktører og oppgaver 26
13 Rullering 26
14 Vedlegg 26
14.1 Arealbrukskart Sølnkletten villreinområde 26

1 Bakgrunn og innledning

1.1 FORMÅL

Denne sti- og løypeplan er utarbeidet som en temaplan iht. plan- og bygningsloven § 11-2 og er laget på bestilling fra Sølnkletten villreinutvalg med midler fra Verdiskapningsprogrammet for villrein ved Miljødirektoratet. Formålet er å lage en felles sti- og løypeplan for kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Alvdal og Folldal som sikrer en enhetlig og samkjørt forvaltning av ferdselen i området. Det er også et mål å lage en samlet oversikt over stier og løyper i området og etablere en handlingsplan som vil kunne bedre forholdene for villreinen i området samtidig som det legges til rette for en bærekraftig bruk.

Dette arbeidet sees også i lys av arbeidet med kvalitetsnorm for villrein, men er dog to ulike prosesser. Sølnkletten villreinområde ble i 2021 klassifisert til middels kvalitet etter at delnorm 1 og 3 ble satt til middels og delnorm 2 til god kvalitet. Delnorm 3 omhandler leveområde og menneskelig påvirkning. I arbeidet med delnorm 3 ble det laget en oversikt over fokusområder med utfordringer for villreinen. Det vil være ønskelig at planen er et verktøy inn i arbeidet med kvalitetsnorm og den påfølgende tiltaksplan.

Kommunene ønsker også med denne planen å sitte i førersetet og selv styre utviklingen i området på tvers av kommunegrenser. Man ønske å kunne skape økt kunnskap og forståelse for villreinens utfordringer lokalt og derigjennom aksept for eventuelle tiltak som begrenser ferdselen i framtiden.

1.2 MANDAT

Kommunestyrene i alle kommuner har hatt saken oppe til behandling for eventuell deltagelse i planarbeidet. Alle kommunestyrer vedtok å delta.

Rendalen kommune er valgt som vertskommune og skal stå for gjennomføringen. Det er opprettet en styringsgruppe ledet av Sølnkletten villreinutvalg. Videre er det en prosjektgruppe og arbeidsgruppe bestående av personer fra hver av kommunene utnevnt av den enkelte kommune.

Kommunene skal gjennomføre en planprosess med bred involvering og skaffe til veie oppdatert kunnskap på stier og løyper i området samt bruken av ulike områder til ulike årstider. Dette skal sees opp mot kunnskapsgrunnlaget fra kvalitetsnormarbeidet. Man skal med bakgrunn i dette lage en felles sti- og løypeplan med planbeskrivelse, temakart og handlingsplan.

1.3 MÅLGRUPPE

Planen skal vedtas i alle kommunestyrer som en temaplan. Det er ikke en juridisk bindene plan, men forankret i alle kommuner gjennom kommunestyrevedtak. Planen vil være et arbeidsverktøy for forvaltningen i kommunene, villreinnemda og villreinutvalget. Samtidig vil planen være informativ og retningsgivende for næringsaktører, lag og foreninger i forhold til blant annet tilrettelegging og organisert ferdsel i området.

Videre ønsker man å nå ut til alle brukergrupper av området både fastboende og tilreisende for å sikre et best mulig faktagrunnlag, bred medvirkning og økt fokus på konsekvenser av ferdsel i sårbar natur.

1.4 PLANPROSESS

Sti- og løypeplanen utarbeides som en temaplan som vedtas i kommunestyrene i alle kommunene. Prosjektet styres av en styringsgruppe som ledes av lederen i Sølnkletten villreinutvalg. Det er opprettet en prosjektgruppe der alle kommunene sitter, Statsforvalteren i Innlandet, Innlandet Fylkeskommune og villreinutvalget. Det er også opprettet en lokal arbeidsgruppe der ressurspersoner fra alle kommunene sitter. Disse er oppnevnt av sin kommune.

Det er arrangert 5 innspills møter. Ett i hver av kommunene og ett med villreinutvalget for å samle inn kunnskap. Villreinnemda er orientert om planen i et eget møte. Det er avholdt flere arbeidsmøter med arbeidsgruppa og prosjektgruppa. Videre er innspill herfra bearbeidet i styringsgruppa i flere omganger. Rendalen kommune lager utkast til plan i samarbeid med arbeidsgruppe, styringsgruppe og prosjektgruppe. Alle kommunene har vedtatt utkast til plan senere er lagt ut på 6 ukers høring.

Det har kommet inn 15 høringsuttalelser som er bearbeidet av styringsgruppa og prosjektgruppa. Det er også avholdt 2 høringsmøter i Stor-Elvdal og Alvdal. Planen er vedtas av kommunestyrene.

1.5 NASJONALE LOVKRAV OG RETNINGSLINJER

Plan- og bygningsloven: *Sti- og løypeplan er en temaplan bygget opp etter plan- og bygningslovens § 11.2.*

Friluftsloven: *§ 2.(Ferdsel i utmark.)*

I utmark kan enhver ferdes til fots hele året, når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet.

Det samme gjelder ferdsel med ride- eller kløvhest, kjelke, tråsykkel eller liknende på veg eller sti i utmark og over alt i utmark på fjellet, såfremt ikke kommunen med samtykke av eieren eller brukeren har forbudt slik ferdsel på nærmere angitte strekninger.

Om motorferdsel i utmark gjelder også lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Stortingsmelding 18 – Ein forbetra tilstand for villrein: Her legges regjeringens politikk fram for hvordan man skal bedre tilstanden for villrein. Hovedsatsningsområdene er:

- Helhetlig og restriktiv arealforvaltning.
- Økt tilrettelegging for villreinvennling ferdsel.
- Bedre villreinens helse
- Mer bærekraftig bestandsforvaltning
- Målrettet restaurering av leveområder

Naturmangfoldloven: *§ 6.(generell aktsomhetsplikt)*

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Kvalitetsnorm for villrein: *Artikkel 1.Formål og virkeområde*

Formålet med kvalitetsnormen er å bidra til at villrein, og de ulike villreinområdene, forvaltes på en slik måte at internasjonale forpliktelser overholdes, og at nasjonale målsettinger om ivaretakelse av levedyktige bestander innenfor sine naturlige utbredelsesområder nås. Kvalitetsnormen er retningsgivende for myndighetenes forvaltning i alle saker som har betydning for villrein og skal gi myndighetene et best mulig grunnlag for forvaltningen av bestandene og leveområdene, og faktorene som påvirker disse.

Statlige retningslinjer for arealbruk og mobilitet: *3.8 Villrein: Arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om en helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet. Dette innebærer at det skal være en høy terskel for inngrep i villreinens leveområder.*

Regional plan for Rondane og Sølnkletten: *Forventinger til kommunene - Innarbeiding skilt-, sti- og løypeplan i kommunenes planlegging.*

«Oppfølging av regional plan og temakart med utarbeiding av felles skilt- sti- og løypeplan/kart for Sølnkletten»

Folkehelseloven: Jf. § 4 skal kommunen blant annet fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold for å forebygge psykiske og somatisk sykdom, skade og lidelse. Kommunene skal også fremme folkehelse gjennom de virkemidler kommunen har, herunder planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

1.6 HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen skal være konkret og det skal være realistiske tiltak som iverksettes for å oppnå målsetningen med planen. Her beskrives tiltakene som skal iverksettes, hvem som er ansvarlig for utførelse og tidsperiode de skal gjennomføres i. Man vil også ta med samarbeidspartnere som vil kunne bidra inn i tiltakene. Det vil i stor grad være den enkelte kommune som er ansvarlig for oppfølging av disse. Det foreslås å videreføre prosjektgruppa for å sikre oppfølging. Det vil også være behov for jevnlig evaluering/rullering av planen og oppdatering av kart ihht endringer som er gjort.

1.7 AVKLARINGER

- Sti- og løypeplan er en temaplan som ikke er juridisk bindende
- Handlingsplanen har ikke noe direkte med kvalitetsnorm og påfølgende tiltaksdel å gjøre.
- Planen er i første rekke et arbeidsverktøy for kommunene
- Sti- og løypeplanen skal rulleres av kommunene
- Regional plan forvaltes av Innlandet Fylkeskommune der etablering av sti- og løypeplan er et eget tiltak

2 OMRÅDEBESKRIVELSE

2.1 OMRÅDET

Sølnkletten villreinområde omfatter kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Folldal og Alvdal i Innlandet fylke. I regional plan har området en avgrenset størrelse på 1 383 km². Området er avgrenset av Glomma i øst, Atna og Atnadalføret i sør, Grimsa i vest og Folla i nord.

Fjellområdet ligger stort sett på mellom 1100 – 1200 moh. Store Sølnkletten er høyeste punkt med 1827 moh og kanskje den mest ettertraktede toppen for turister. Her er det også turbok på toppen. Store deler av det sør-østlige området er definert som villmarkspreget område med fravær av større tyngre installasjoner som for eksempel vei. Fjellområdet har innlandsklima med lite nedbør, kalde vintre og varme somre.

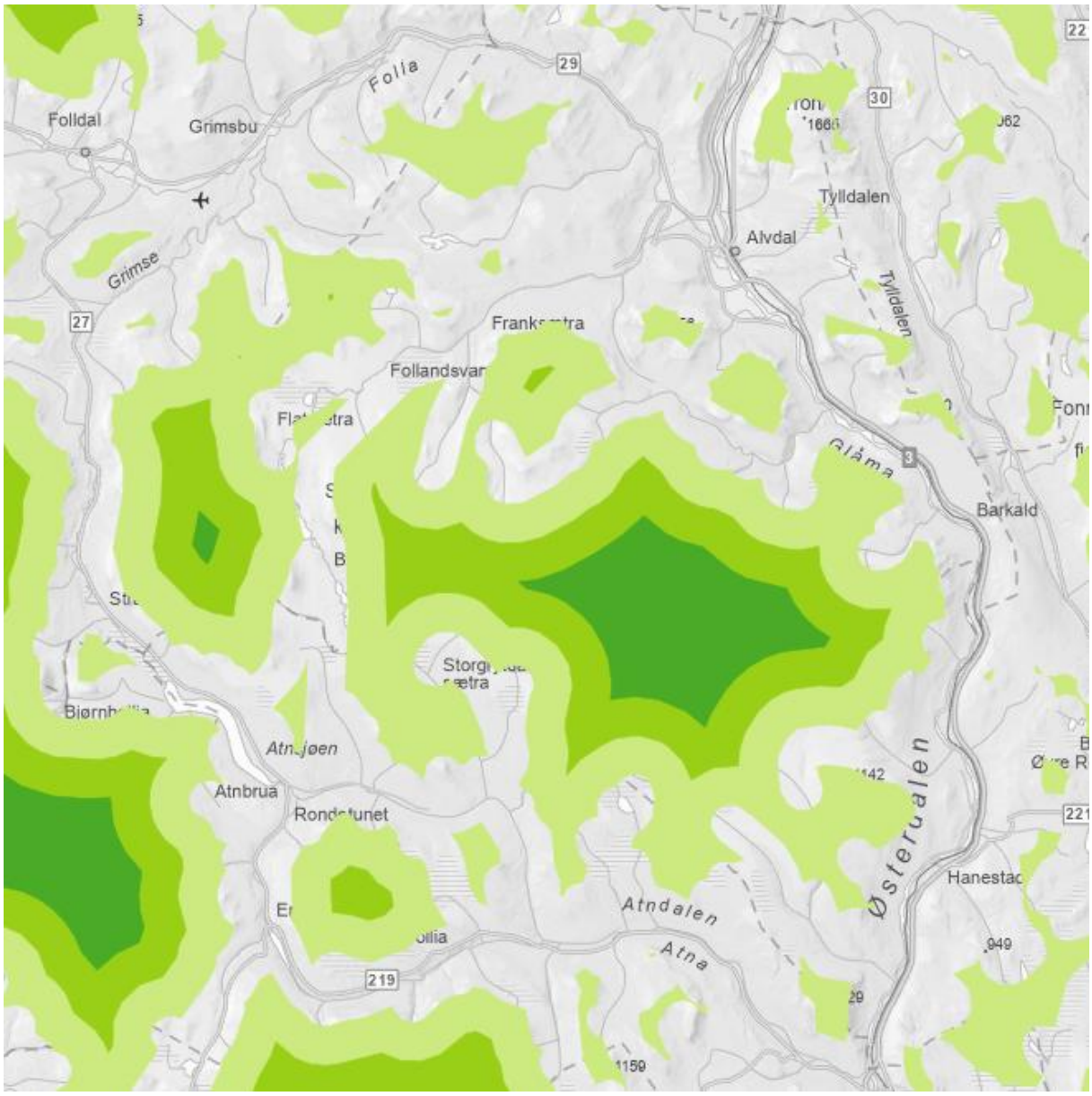
Tradisjonelt er området brukt til setring, utmarksbeite og høsting, og spesielt i Alvdal finner man de fleste seterbyggene. I dag er området et viktig rekreasjonsområde for lokale og hytteeiere både vinter og sommer. Det er over 800 fritidseiendommer i fjellområdet. Det drives utmarksnæring i form

av skogbruk, utmarksbeite, jakt og fiske. Det er to DNT-hytter i området samt en privat turisthytte. Historisk er har turisme vært en aktiv del av seterbruken i området, med mange serverings- og overnattingssteder knyttet til merkede stier og løyper.

Berggrunnen består i hovedsak av sparagmitt med varierende innhold av kalk. Dette gir seg utslag i vegetasjonsdekket og frodighetsgraden.

Det ligger 8 naturvernområder innenfor villreinområdet, der kun et har bestemmelser når det kommer til ferdsel. Fem av disse er vernet av kvartærgeologiske formål som vitner om at området inneholder mange naturhistoriske interessante områder av geologisk karakter som viser hvordan landskapet har blitt formet. I tillegg er det ett statlig sikra friluftsområde som ligger i Stor-Elvdal nord og sør for Gråsjøen og Kroktjønna i Folldal.

- Atnoset naturreservat i Rendalen og Stor-Elvdal
    - Kvartærgeologi
- Hanestadnea naturreservat i Rendalen og Stor-Elvdal
    - Kvartærgeologi
- Tegningdalen naturreservat
    - Skogvern
    - Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på Tegninghalsvegen
- Grøttingnea naturreservat
- Vardmoan naturreservat i Alvdal
    - Kvartærgeologi
- Grimsmoen naturreservat i Folldal
    - Kvartærgeologi
- Frekmyr naturreservat i Folldal
    - Kvartærgeologi
- Atnsjømyrene naturreservat i Folldal og Stor-Elvdal
    - Verneplan for myr

Inngrepsfrie områder vist i kartet over. Lysegrønt er 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep, grønn er mellom 3 – 5 km fra tyngre tekniske inngrep og mørkegrønn er villmarkspregede områder lengre enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep.

2.2 VILLREINBESTANDEN

Villreinbestanden i Sølnkletten er en del av stammen i Rondane og Dovre og skiller seg genetisk fra de andre villreinområdene og er i så måte viktig å ivareta. Målet for vinterstammen i Sølnkletten er 800 dyr. Telling i 2023 som gav et totalt antall individer på 852 dyr. Kvalitetsnormarbeidet som er gjennomført i 2021 har gitt området middels kvalitet, med delnorm 1 og 3 til middels og delnorm 2 til god. Sti- og løypeplan er et av tiltakene som skal forsøke å bedre delnorm 3 og i det minste sette søkelys på utfordringer. Videre er sti- og løypeplan satt opp som et tiltak i gjeldende Regional plan for Rondane og Sølnkletten.

Villreinen er nomadisk flokkdyr som bruker store områder og ulike områder til ulik tid av året. Kartvedlegg viser denne arealbruken for Sølnkletten.

Kalvingsområdet (april/mai – sist juni): Reinen benytter fortsatt de tradisjonelle kalvingsområdene og hovedvekten er i det sørlige og sørøstlige område. Kalvingen foregår spredt.

Vårbeite for bukk (mai – juni): Området ligger i hovedsak i vest like nord for Atnasjøen og vest for Breisjøen.

Sommer og høstbeite (sist i juni – ut oktober): Reinen bruker hele området og går spredt. Den benytter ofte skogområdene i denne perioden og senhøstes trekker den nordover.

Vinterbeite (nov – apr): Villreinen benytter i denne perioden den nordlige delen av området. I stor grad fra Rendalsgrensa og nordover. Skillet på våren er ofte avhengig av når simlene trekker mot kalvingsområdene.

Trekkruter: Trekkrutene internt i leveområdet er i stor grad fra sør/sørøst til nord/nordvest. Disse er tegnet inn som brede polygoner og bredden sier noe om usikkerheten i hvor reinen går eller at den bruker et bredt område. Man finner ofte fangstgroper og fangstanlegg der trekkrutene går i dag som vitner om reinens arealbruk i tidligere tider.

I tillegg er det trekkpassasjer mellom villreinbestandene:

- Sølnkletten – Rondane Nord: mellom Atnabru og Folldal.
- Sølnkletten – Finnsjøfjellet: Lyngstadveien/Sollitangen, ved Atnabru og ved Lonfossen. Sistnevnte er mest brukt i dag.
- Sølnkletten – Knutshøe: Innvandring ved Savalen.

Alle villreinområder skal bli vurdert etter kvalitetsnorm. De vil da få en karakter som er god (grønn), middels (oransje) eller dårlig (rød). Kvalitetsnormen er delt inn i 3 delnormer. Delnorm 1 omhandler bestandsforhold, delnorm 2 omhandler lavbeiter og delnorm 3 omhandler leveområder og menneskelig påvirkning. Sølnkletten villreinområde fikk i 2021 klassifisering som middels kvalitet der delnorm 1 og 3 ble satt til middels og 2 til god. For mer info om dette se villrein.no

Norsk Villreinsenter har under arbeidet med delnorm 3 trukket fram 12 fokusområder der menneskelig aktivitet har negativ påvirkning på villreinbestanden:

1. **Atndalen trekkpasasje:** FV 27 fører til trekkutfordringer mellom Sølnkletten og Rondane nord.

2. **Haustdalen:** Tilrettelagt hytte og seterområde med mye aktivitet hele året med vinterbrøyting til hytteområdene. Det er lagt opp til økt bruk av området med framføring av strøm. Villreinen bruker dette området svært lite. Ferdsel og aktivitet påvirker villreinens trekk og bruk av området, særlig nordafor.

3. Sølndalsveien: Utfordringer for villreinen å trekke gjennom dette området på høsten fra sør til nord. Området har gode sommer og høstbeiter, men disse utnyttes i liten grad. Vinterstengt vei, men her kjøres det skiløyper.

4. Storsølnkletten: Mye ferdsel til denne fjelltoppen fra Follandsvangen og mellom Follansvangen og Breisjøseter.

5. Breisjøseter og Breisjøen: Turisthytte med åpent i sommerhalvåret og en mnd. vinterstid. Trekk nord-vest blir påvirket av ferdselen. Det er usikker om dette påvirker villreinen vinterstid.

6. Gravskradhøgda: Fjelltoppen er et mye brukt turmål for tilreisende og fra hytteområdene langs FV27 året rundt. Menneskelig aktivitet presser reinen ned i skogen og reduserer dens bruk av denne trekkpassasjen.

7. Hyttefeltet i Sollia: Det er mye ferdsel i og rundt hyttefeltene som ligger her og reinen skyr området grunnet menneskelig ferdsel.

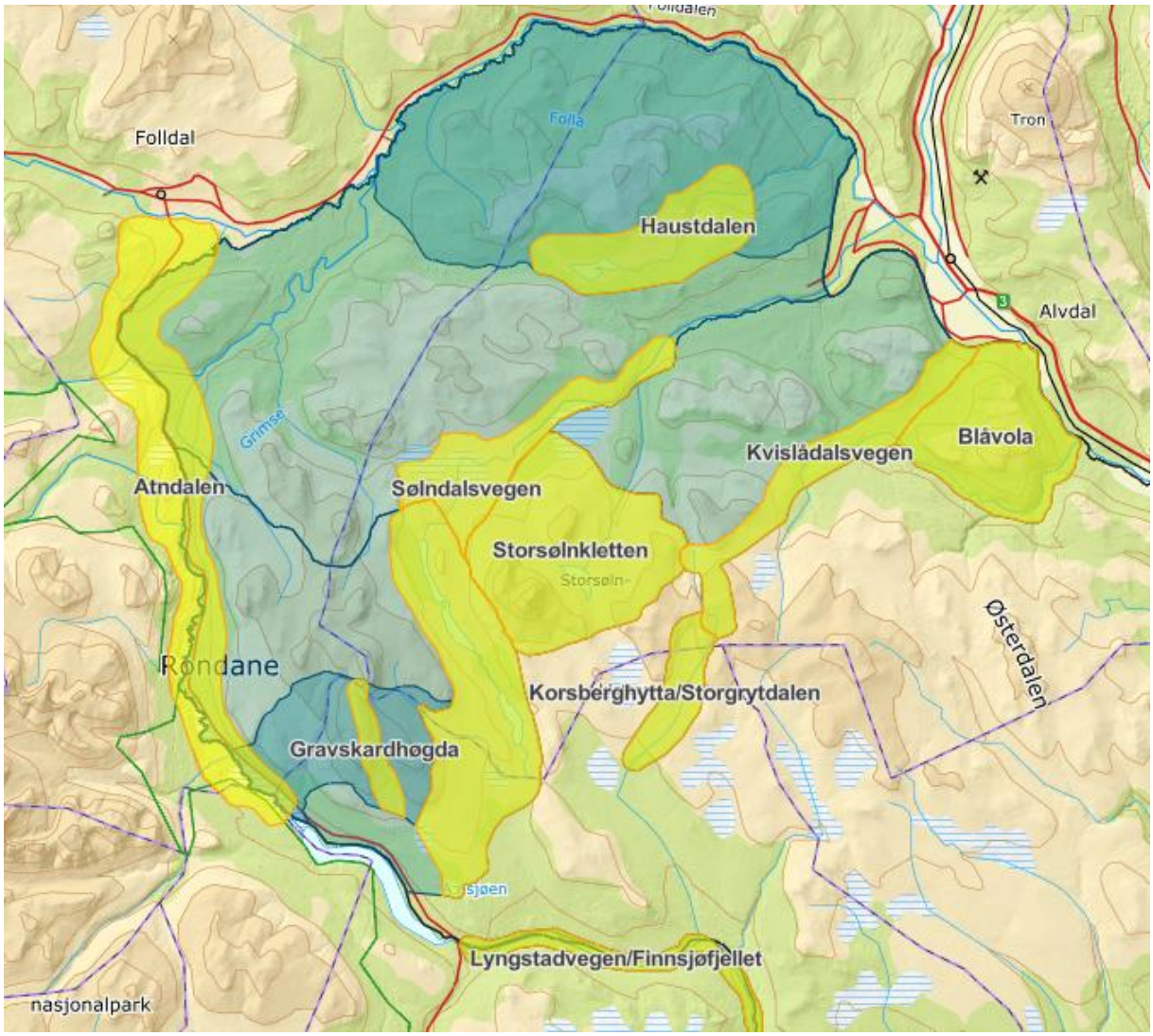
8. Kvislådalsvegen: Menneskelig ferdsel hindrer trekket her særlig om høsten.

9. Korsberghytta/Storgrytdalen: selvbetjente DNT-hytter. Satt opp som føre var dersom ferdselen til disse øker.

10. Blåvola: Vei rundt hele området. Det er ikke ønskelig med tilrettelegging for økt ferdsel her.

11. Lyngstadvegen/Finnsjøfjellet: Ferdsel i forbindelse med fritidsbebyggelse og fiske. Viktig trekk mellom Finnsjøfjellet og Sølnkletten.

12. Gråsjøen: Menneskelig ferdsel i og rundt området sommer og høst medfører at villreinen benytter området litt mindre enn før. Ferdselen er imidlertid begrenset til hytteområdet og bør ikke økes eller utvides.

Fokusområdene har som formål å belyse områder med særlig utfordring for villreinen. De fleste fokusområdene ligger i stor grad i Folldal, Stor-Elvdal og Alvdal kommuner. Arealene i Rendalen er et stille område med lite ferdsel, få veier, hytter eller merkede stier. Dette området er også lite tilgjengelig.

Arbeidsgruppa for delnorm 3 vurderer graden av villreinens unnvikelse for følgende områder:

- Haustdalen: over 90 % hele året.
- Sølndalsvegen: 50-90 % sommer og høst, vinter usikker og kalving/oppvekst under 50%.
- Breisjøseter: 50-90 % sommer og høst, vinter usikker og kalving/oppvekst under 50%.
- Hyttefelt i Sollia: Over 90 % hele året
- Gråsjøen: 50-90% sommer og høst og usikkert for kalving og oppvekst.

3 DATAINNSAMLING

3.1 KUNNSKAPSGRUNNLAGET

Kunnskapsgrunnlaget er hentet inn fra offentlige nettsider, kommunens kartløsninger, DNT, lokale lag, foreninger og personer. Informasjon om villrein er hentet fra villreinutvalget, regional plan, arbeidet med kvalitetsnorm og villrein.no. Man har hatt fokus på innhenting av data for merkede

stier og løyper både vinter og sommer samt veinettet vinter og sommer med parkeringsplasser der det er tilrettelagt for utfart. Det siste av den enkel grunn at åpen vei har en veldig stor betydning for adkomst og bruk av et område. Videre har det vært ønskelig å kunne si noe om hvor mye deler av området blir brukt. Det er hentet data for overnatting på Breisjøseter, og DNT-hyttene Korsberghytta og Storgrytdalseter. Det foreligger ikke data for brukerfrekvens på stier eller skiløyper.

3.2 KARTDATA

Kartdataene er i hovedsak lastet ned fra Felles kartdata base (FKB), samt kartlag utarbeidet i kommunene. FKB dataen som er brukt er Fotrute, Skiløype og Annen rute. Det er valgt å ikke bruke FKB data for Sti, siden det ligger veldig mye stier i dette kartlaget som ikke er kvalitetssikret og inneholder alt fra greie stier til dyretråkk. For å få god oversikt over mye brukte hytter/ åpne koier og parkeringsplasser/ utfartspunkter har det blitt hentet inn kartdata som viser points of interest (POI) fra innlandsgis.no. Det er gjennom arbeidet med planen tatt stilling til eksisterende data og ikke gjort noen ny innsamling av data på stier osv. som ikke ligger inne i tilgjengelige kartdata. Dataene er ikke kvalitetssikret ved feltbefaringer, så noen av stiene som er lagt inn i kartet kan være lite/ ikke brukt.

For skiløyper er det i tillegg hentet inn GPX-filer (GPS-filer fra løypemaskin/snøscooter) fra skisporet.no for områdene der skisporet.no er brukt i forbindelse med løypekjøring. Ved å hente inn data fra skisporet.no får man nøyaktig plassering av løypene i terrenget. I enkelte områder er det avvik på hva som ligger inne av løyper i kartet og hva som blir kjørt opp. Dette er avvik der det enten ikke ligger skiløyper i kartet, men skisporet.no viser at det blir kjørt opp, eller at løypene registrert på skisporet.no er kjørt på andre steder enn det som ligger i kartet. I planen vil man bruke det som faktisk er kjørt opp så sant det ikke divergerer for mye fra dispensasjonen.

Folldal har en vedtatt sti- og løypeplan med tilhørende kart over stier og løyper i kommunen, disse er lagt til grunn for utvalget av data i Folldal.

Rendalen har også vedtatt egen sti- og løypeplan, her er også kartdataene tatt med. Det er ikke sti- og løypeplan i Stor-Elvdal eller Alvdal.

4 STI- OG LØYPENETT

Tidligere var stier og ferdselsveier måten man reiste på for å komme fra ett sted til et annet. Disse vare viktige for kommunikasjon, handel, matauke og overlevelse. Stier og løyper er i dag i stor grad knyttet opp mot fritidsaktiviteter og rekreasjon. De er viktige for å fremme folkehelse, naturglede og friluftsliv. Denne formen for tilrettelegging medføre at langt flere kommer seg ut og får fysisk aktivitet, naturopplevelser og mestringsfølelse. Stier og løyper er også nyttige for å kanalisere ferdsel til områder man ønsker det til, og områder som tåler det.

4.1 SOMMERRUTER

Sommerrutene innenfor planområdet består av turstier som er merket. Umerkede stier har man valgt å se bort fra da det er vanskelig å vite kvaliteten på disse.

4.1.1 Turstier

Det er registrert ca. 355km med merkede fotruter innenfor planområdet. Det er i hovedsak Alvdal og Folldal som har størst nettverk av merkede stier. Mye av stiene knytter seg til DNTs løypenett, aktivitet ved Breisjøseter og større hytte- og seterområder. En av de mest brukte traseene er mellom Straumbu – Gravskardhøgda – Breisjøseter.

Rendalen: 15 km
Alvdal: 206 km
Folldal: 93 km
Stor-Elvdal: 41 km

4.1.2 Sykkel og sykkelstier

Seter- og hytteveiene i Sølnkletten er mye brukt til sykling. Det legges imidlertid ikke inn i kartet, men omtales her.

Urørt Ski og Sykkel arrangerer guidede sykkelturer innenfor Sølnkletten villreinområde. De har flere guidede turer med utgangspunkt i området Haustdalen (Alvdal – Folldal). Det er mange sykkelbrukere som benytter seg av Strava og som bruker vanlige turstier for sine turer. Det er derfor viktig å være klar over at alle stier også benyttes til sykling. Med bakgrunn i dette har man valgt å ikke legge inn egne ruter i plankartet for sykkel.

Det er en mulighet å benytte Strava til å overvåke sykkelbruken i området, for å danne seg et bedre kunnskapsgrunnlag i fremtiden.

Elsykler har blitt svært populært og er et godt hjelpemiddel for folk til å komme seg ut. Det bidrar også til at man kommer seg betydelig lengre på en tur da man har motorisert hjelp. Jf. motorferdselforskriftens § 2a er elsykler unntatt fra forbudet mot motorisert ferdsel i utmark. Videre heter det at kommunen kan begrense eller forby bruken av elsykkel i hele eller deler av utmarka.

4.1.3 Skiløyper

Det er registrert 240 km med skiløyper innenfor Sølnkletten villreinområder. Av disse er det 114 km som er hentet ut fra skisporet.no. Dataene hentet fra skisporet.no er registrert med GPS på løypemaskin/ scooter og viser løypenes faktiske plassering i terrenget. Det har derfor blitt valgt å legge løypene fra skisporet.no til grunn for planen der disse overlapper med løyper som er omsøkt/ lagt inn i kommunenes kartlag.

DNT har kvistet ca. 51 km skiløype mellom turisthyttene.

Folldal IF har skiskytteranlegg på Stormoegga med 30 skiver og 2,5 km skiløype.

4.1.4 10 på topp

Alle kommunene har 10-på topp der turgruppa legger ut 10 turmål hvert år der man registrerer besøket ved nådd turmål. Det er kun i Rendalen at kommunen får disse turforslagene inn i forkant for en gjennomgang opp mot sårbar natur før de legges ut offentlig. Denne type aktivitet bidrar til kanalisering av folk til et område i langt større grad enn det ville vært naturlig. Det varierer fra år til år hvor mange av disse toppene som ligger innenfor Sølnkletten villreinområde. Også andre kommuner kan ha topper i området for sin 10-topp, eksempelvis Tynset.

4.1.5 Stolpejakt

Dette er et tilbud som har blitt veldig utbredt og som mange benytter seg av. Det er i stor grad digitale poster med en fysisk stolpe der man kan skanne seg inn med mobilen på turens endepunkt. Dette brukes i alle kommunene, men i motsetning til 10 på topp så er stolpene ofte litt mer tilgjengelige og må ikke være på en topp.

4.1.6 Annen type bruk

Kanoturer på Breisjøen er populært i sommerhalvåret. Breisjøseter har blant annet kanoutleie i nordenden. Det tilbys også kanoutleie fra Straumbu og elva Atna er populær elv å padle i.

Gravskardhøgda er et populært sted for toppturer på randonee vinterstid og fotturer sommerstid, noe som fører til spredt bruk av området til nedkjøring. For å komme opp på toppen er det sannsynlig at det blir valgt samme løype som det har gått noen tidligere. Det arrangeres også guidede toppturer til Gravskardhøgda https://www.randofolk.no/guidekurs/guidet-skikurs-i-trollheimen-og-rondane/#

Hundekjøring er populært særlig fra Folldalsiden hvor det er egen trekkhundklubb. Deres løypenett berører kun ytterkant av villreinområdet og er i stor grad sentrert rundt Fv 29 og nord for denne. Det er lagt ut informasjon om villrein og ferdsel på deres hjemmeside.

I tillegg til jakt er også fiske en fritidsaktivitet som utføres i området. Her er kanskje Kjemsjøen særlig kjent som et godt røyevann og en lokalitet mange besøker vinterstid for isfiske. Det selges også fiskekort på Inatur blant annet i Haustdalen og Sølndalen der sistnevnte også omfatter Breisjøen.

5 DNT-HYTTER OG BREISJØSETER

Offentlig tilgjengelige hytter av en viss størrelse og besøk er naturlig å ta med i en sti- og løypeplan. Disse vil være naturlige turmål for mange besøkende. I tillegg vil de være utgangspunkt for videre turer i området. Merkede stier og løyper opprettes og vedlikeholdes som adkomst til hyttene og ut fra disse for toppturer og andre turmål. Det vil også kunne bli holdt arrangementer og samlinger på slike plasser. Med andre ord bidrar disse til økt ferdsel i et område.

5.1 DNT - KORSBERGHYTTA OG STORGRYTDALSETER

Begge hyttene ligger i Alvdal vestfjell og er selvbetjente DNT-hytter. Hytta i Storgrytdalsseter har 14 sengeplasser og er selvbetjent i perioden 15. februar til 25. september. Korsberghytta har også 14 sengeplasser. Hyttene ligger en dagsmarsj unna hverandre. Informasjon om disse ligger ute på DNTs hjemmeside og på ut.no. Her er det også lagt inn informasjon om hvordan man viser hensyn til villrein i et nasjonalt villreinområde. Figuren under viser antall besøkende på de to hyttene fra 1990 og fram til i dag. Begge hyttene ligger i det nedre sjiktet i forhold til antall overnattinger av DNT-hyttene i landet.

5.2 BREISJØSETER

Breisjøseter turisthytte er betjent turisthytte som drives privat. Den ligger ved foten av Storsølnkletten i Alvdal kommune. Den betjente delen av hytta har åpningstider fra 8. mars til 2. april og 21. juni til 15. september. Åpningstiden kunngjøres på deres hjemmeside og varierer noe fra år til år. Utenom dette er det en selvbetjent sikringshytte. På våren er denne svært lite brukt med 6 gjestedøgn de siste 5 årene. Det er i 12 år arrangert Breisjøseterfestivalen med en begrensning på 300 personer. Det tilbys transport inn både sommer og vinter. Sommerstid leies det ut kano som gjør at man kan padle på Breisjøen for adkomst til hytta. Det opplyses at det årlig er ca. 4 000 overnattinger. Breisjøseter er svært populært utgangspunkt for turer videre i området både vinter og sommer. Det informeres på setra om villreinen og hensyn som bør tas. Det er ikke info om dette på hjemmesiden.

5.3 ANDRE UTLEIEHYTTER/ÅPNE BUER

Det ligger ute noen hytter, i hovedsak på Inatur.no, til leie. Mindre private hytter vil i langt mindre grad tiltrekke seg folk slik som større DNT-hytter og fungerer i stor grad som en privat hytte. Denne type utleie er også mer uforutsigbar over tid. Man har derfor valgt å ikke ta med dette i planen.

6 VEINETT

Veinettet inn i et område er av stor betydning i forhold til folks tilgang til området og hvor mye det brukes. Når og hvor langt veien brøytes vinterstid, allmennhetens tilgang og mulighet for parkering er alt av betydning for bruken. Veinettet er i stor grad i nordre del i Alvdal med noe i Folldal. I Stor-Elvdal er det i hovedsak veien til Gråsjøen hyttefelt og Løvrøstveien til Storgrytdalsetra. Stikkveiene i Rendalen ligger i ytterkant av området og er stengt for allmenn ferdsel med bom.

Nasjonal turistvei Rondane går i ytterkant av villreinområdet i vest og strekker seg fra Sollia kirke til Folldal gruve etter FV 219 og 27. Utvalgte raste- og utsiktsplasser er Atnabrufossen, Solbergsplass, Kjøllen, Straumbu og Folldal Gruver.

6.1 SØLNDALSVEIEN

Dette er et veisystem i Alvdal kommune på nesten 30 km. Det er i 2023 ca. 5000 bompasseringer. Veien vinterbrøytes ca 7,5 km inn til Slette og Sølnsetra. Her er det også opparbeidet vinterparkeringsplass.

6.2 HØSTDALEN

Dette er et veisystem i Alvdal kommune på ca. 12 km. Det er i 2023 ca. 8000 bompasseringer som i stor grad består av adkomst til hyttefeltet. Veien vinterbrøytes fram til hytteområdet.

6.3 AUMDALEN – DÅLBEKKEN - KVISLÅVEIEN

Dette er et veisystem i Alvdal kommune på ca. 33 km som omfatter Aumdalsveien, Dølbekkveien og Kvislåveien. Kjøringen består i stor grad av adkomst til seterområder. Veien vinterbrøytes fram til Dølbekksetran hvor det er opparbeidet vinterparkering.

6.4 GRÅSJØVEIEN

Dette er et veisystem i Stor-Elvdal kommune på ca. 10,5 km. Kjøringen består i stor grad av adkomst til hyttefeltet. Veien vinterbrøytes helt opp til hyttefeltet hvor det er opparbeidet vinterparkering på toppen.

6.5 REINSLIVEIEN

Dette er en vei i Folldal kommune på ca. 9,7 km inn til Reinslia og Reinslisetra. Denne har også forbindelse med Raudklettlivegen 4,6 km.

6.6 MJOVASSDALSVEGEN

Dette er en vei som ligger i Folldal kommune. Den brøytes opp til Tangsetre og har en lengde på ca. 5,6 km.

7 BEBYGGELSE

Hytter og hytteområder medfører økt bruk i området og tilgrensende naturområder. Ofte medfører etablerte hytteområder krav eller forventninger om økt tilrettelegging både stier, løyper og informasjon. Vi har derfor tatt med hytteområdene som er regulert.

7.1 BOLIGBEBYGGELLSE

For alle kommunene unntatt Rendalen ligger det boliger innenfor grensa til Sølnkletten villreinområde. Disse 170 boligene ligger i all hovedsak spredt i utkanten av villreinområdet. Det er ikke regulert noen boligområder innenfor villreinområdet.

Boliger	Antall
Folldal	63
Stor-Elvdal	51
Alvdal	56
Rendalen	0
Totalt	**170**

7.2 SETERBEBYGGELSE

Det ligger 233 seterbygg innenfor Sølnkletten, i tillegg til disse kommer tilhørende fjøs og andre bygninger på setertunet. Seterbebyggelsen er spredt over store deler av villreinområdet. Bruken av setrene har endret seg gjennom årene, de færreste blir brukt til aktiv setring i dag. Noen står nok nærmest ubrukt, mens andre blir brukt til fritidsboliger.

Seterbygg	Antall
Folldal	23
Stor-Elvdal	31
Alvdal	172
Rendalen	7
Totalt	**233**

7.3 BUER, KOIER OG NAUST

Innenfor området er det registrert 107 buer, koier og naust. Dette kan være skogshusvær, båtnaust, åpne koier og lignende. Disse er ofte i enkel stand og i varierende bruk. Bruken av skogshusvær og koiene er nok høyest i forbindelse med jakt om høsten.

Buer, koier og naust	Antall
Folldal	14
Stor-Elvdal	12
Alvdal	55
Rendalen	26
Totalt	**107**

7.4 FRITIDSBEBYGGELSE

Det ligger 815 fritidsboliger innenfor Sølnkletten, flertallet av disse er fordelt på tre større områder (Gråsjøen, Atnsjøen og Haustdalen). Innenfor disse tre områdene er det 6 reguleringsplaner som tar for seg deler av bebyggelsen. Store deler av fritidsbebyggelsen ligger imidlertid i uregulerte områder. Noen av disse er avsatt til fritidsbebyggelse (nåværende og fremtidig) i overordnet plan (kommuneplan eller kommunedelplan), mens mange fritidsboliger ligger innenfor arealer avsatt til LNFR i overordnet plan. For områder som ikke er regulert løses byggesøknaden via dispensasjon fra plan, noe som fører til en punktvis utbygging over tid uten at det store bildet blir vurdert. Dette kan ha uheldige følger ved at man litt etter litt tillater utbygging som ikke hadde blitt tillatt ved en helhetlig forvaltning.

Fritidsboliger	Antall
Folldal	71
Stor-Elvdal	448
Alvdal	290
Rendalen	6
Totalt	**815**

7.4.1 Haustdalen

Haustdalen er et langstrakt hytteområde i Alvdal med 188 hytter, der fritidsbebyggelsen ligger langs Haustdalsveien i varierende tetthet med hovedvekten av hytter i området rundt Haustsjøen. Det ligger kun et regulert hytteområde i Haustdalen. Dette feltet heter Høgåsen/ Gjotåsen hyttefelt og består av 8 bebygde tomter og en ubebygd tomt. De resterende 180 fritidsboligene i Haustdalen ligger inne som LNFR område i kommuneplanens arealdel 2008 – 2020 for Alvdal.

7.4.2 Gråsjøen

Gråsjøen hytteområde består av 138 fritidsboliger, der flertallet av disse ligger i en klynge i Gråsjøfeltet, mens det ligger noen spredt rundt Gråsjøen og Gråtjørna. De fleste fritidsboligene i Gråsjøfeltet ligger i et uregulert område avsatt til fritidsbebyggelse i overordnet plan, mens 20 av fritidsboligene ligger i et område regulert til fritidsbebyggelse i reg.plan Gråsjøen hyttefelt.

Fritidsboligene rundt Gråsjøen og Gråtjørna ligger inne som LNFR i kommuneplanens arealdel 2003-2015 for Stor-Elvdal.

7.4.3 Atnsjøen

I området ved Atnsjøen ligger det 294 fritidsboliger fordelt på fire regulerte hytteområder samt noe spredt. Disse spredte fritidsboligene ligger i områder avsatt til fritidsbolig i overordnet plan (kommunedelplan for Atnbrua 2003-2015), samt noen innenfor LNFR og LNFR spredt i kommunedelplanen.

Blåfjellia hyttegrend
Blåfjellia hyttegrend er et lite utbygd hyttefelt. Reguleringsplanen ble vedtatt i 2008. Området for består av 22 fritidsboliger, og har en tomtereserve på 43 fritidsboliger.

Megrunnslia Hyttefelt
Reguleringsplanen for Megrunnslia hyttefelt ble vedtatt i 2010. Her er det bygd ut 105 fritidsboliger, med en tomtereserve på 25 hytter.

Atnsjølia hyttefelt
Atnsjølia hyttefelt består av to regulerte områder og et uregulert område. Den nyeste reguleringsplanen ble vedtatt i 2012, mens den eldste i 2000. Det nyeste området består av 60 hytter og en tomtereserve på 7 tomter, mens det eldste feltet består av 30 fritidsboliger. For den eldste delen som består av to felt framkommer det ikke tydelig noen tomtereserve i form av tilgjengelige tomtedelingsplaner eller lignende, men det ene feltet på 122daa er det ikke tatt hull på. I tillegg til disse regulerte områdene ligger det 9 uregulerte fritidsboliger innenfor området.

Sollia hyttegrend, bebyggelsesplan
Bebyggelsesplan fra 2006 med 10 tomter hvorav 9 bebygd og 1 ledig. Feltet er høystandard med innlagt vann og avløp.

Atnsjø kafe
Reguleringsplan fra 2017. Planen regulerer for 30 tomter og 20 leiligheter. Kun en tomt er bebygd. Feltet er høystandard med innlagt vann og avløp.

Område F2C i KPA
Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til ny fritidsbebyggelse med høy standard (innlagt vann og avløp). Det anses at 10 av disse er regulert gjennom bebyggelsesplan for Sollia Hyttegrend og at reserve på 40 tomter fortsatt er gjeldende.

7.5 STRAUMBU

Straumbu er en rasteplass etablert av Statens Vegvesen og er deres signalanlegg langs Rondanevegen. Anlegget drives av lokale. Her får man turistinformasjon og det er en kiosk og WC. Det er også varmestue med peis og utsikt mot Rondane. Straumbu er et mye brukt utgangspunkt både inn i Rondane Nasjonalpark og inn i Sølnkletten. Her er det også mulighet for å leie kano og sykler. I samarbeid med Statens vegvesen er det etablert et løypenett i området.

8 KULTURMINNER RELATERT TIL VILLREIN OG VEIDEKULTUR

Det er mange kulturminner som er registrert i villreinområdet og lagt inn i riksantikvarens database, Askeladden. De fleste av disse er fangstgroper som ligger i et fangstgropsystem som vitner om intensiv og organisert jakt på viltet i tidligere tider. Mange av dagens kjente trekkveier sammenfaller med plassering av fangstgropene. Dette vitner om at viltet i stor grad leser landskapet og har samme preferanser og adferd som tidligere. Det er totalt registrert 305 fangstgroper i villreinområdet, der flere tilhører større fangstanlegg.

De største fangstgropsystemene finner man her:

- Gråsjøen hyttefelt i Stor-Elvdal
- Nord for Gravskardhøgda.
- Nord for Sølndalsveien vest for Sølnsetra i Alvdal
- Nord for Dølbekksætran i Alvdal
- Øvervollen i Rendalen
- Klunkneset i Rendalen
- Tegningdalen i Rendalen
- Sør for Stadsbuøyen Folldal
- Månsætra i Alvdal
- Grimsmoen/Øymoen i Folldal
- Nord for Straumbu

Bakgrunnskartet viser alle registrerte fangstgroper, eldre bosetningsplasser og andre kulturminner tilknyttet veide- fangstkulturen i området.

Bildet viser fangstgroprekke nord for Straumbu vist med Lidar-data.

9 VILLREINHENSYN OG FERDSEL

Villrein er en arealkrevende art som opptrer i flokk og lever helt på kanten av hva som er fysisk mulig for et større pattedyr. Dens leveform medfører ofte at det oppstår konflikt mot både nærings- og fritidsinteresser. Den største trusselen mot biologisk mangfold er i dag ødeleggelse av leveområde. For villreinens del er utbygging av hyttefelt, veier, vindturbinparker og vannkraft eksempler på dette. Villreinen er også svært sårbar for menneskelig forstyrrelser som en konsekvens av økt bruk av fjellet. Dette ser man i dag i forhold til skiløyper, turstier, jakt og annen menneskelig ferdsel.

Klimaendringer medfører store utfordringer for villreinen. Endringene vil i seg selv medføre reduserte leveområder. Endringer i vinterklima vil få negative konsekvenser for beitegrunnlanget og villreinens tilgang til matfatet vinterstid med nedisa lavbeiter. Varmere somre fører til økt innsektsplager og manglende kalde områder som snøfonner eller breer der reinen kan søke tilflukt.

Dersom man ser på den samlede belastningen som villreinen utsettes for i lys av dens marginale levevis er det ikke overraskende at ingen villreinområder har nådd kvailtetsnorm grønn. Det er derfor avgjørende å se på alle områder som påvirker reinen negativt for å kunne endre dette. Det er klart at det er mange ulike faktorer som medfører den negative utviklingen, men i denne planen er fokuset på menneskelige aktivitet.

Ut fra kunnskapsgrunnlaget man har om villreinens arealbruk til de ulike årstider sett opp mot menneskelig aktivitet og ferdsel er det ganske tydelig at veiene Haustdalen og Sølndalen er sterke barrierer som hindrer trekk nord-sør og medfører at trekk uteblir og større områder i nord ikke brukes av villreinen. Det er ikke veien i seg selv som er utfordringen med den økte menneskelige aktiviteten som følger med. Ferdselsårene og menneskelig aktivitet henger også sammen med etablerte hyttefelt. Her ser man at unnvikelsesgraden er over 90 % hele året rundt hyttefeltet i

Haustdalen og hyttefeltene i Sollia. Den samme unnvikelsen ser man også rundt hyttefeltet i Gråsjøen på sommer og høst. Hyttefelt medfører ofte økt grad av tilrettelegging ut fra hyttene. Dette i form av oppkjøring av skiløyper, merking av fotturer etablering gapahuker og bålplasser eller turposter av ulik slag. Dette bidrar til kanalisering av ferdsel inn i områder som tidligere har vært lite brukt. Ved økt standard på hyttene, bedre adkomst, mer komfort, større hytter og anneks vil bruken og belegget på hyttene øke.

I dag ser man også at informasjon om stier, turforslag, skiløyper og treningsturer er svært lett tilgjengelig digitalt og offentliggjøres uten at det er tatt en vurdering av om hvordan bruken vil påvirke viltet og villreinen i området. Det er så mange ulike plattformer og kanaler å offentliggjøre slik informasjon i, og forvaltningsmyndighetene klarer ikke å ha kontroll med omfanget ei heller myndighet til å stoppe det. Man ser også at områder tagges i sosial medier og fungerer som reklame og tiltrekker seg flere personer. Det siste er at Statens kartverk har gjort en kartberegning på alle kommuners mest øde punkt og oppfordrer folk til å oppsøke disse. For kommunene Folldal, Alvdal og Tynset havner det mest øde punktet i Sølnkletten villreinområde.

Dagens bruk av fjellet har endret seg sammenlignet med tidligere. Før var setring, beite, matauke og primærnæring det dominerende, mens dagens bruk knytter seg i langt større grad opp mot rekreasjon og fritid. Ny teknologi har også gjort at man utnytter områdene annerledes og når lengre inn i fjellet ved bruk av kiting på ski eller elsykkel for å nevne noe. Folks hverdag er også mer fleksibel og mange kan benytte hytta som kontorsted eller ta ferie og langhelg når det passer seg. Dette øker trykket på fjellområdene rundt og øker ferdselen utover ferier og helger. Det er også en balansegang mellom bærekraftig bruk og turisme. Mange utlendinger ønsker å oppleve urørt natur og lokalt ønsker man verdiskapning med bakgrunn i turisme.

De store inngrepene som veier og hyttefelt ligger det ikke i mandatet til denne planen å gjøre noe med, men det er viktig å synliggjøre de utfordringene som disse representerer for villreinbestanden. Både for å synliggjøre helhetsbildet, bevisstgjøring og øke kunnskapsgrunnlaget.

DNT-hyttene i område har begrenset med belegg i løpet av et år og ligger i nedre sjikt hos DNT på landsbasis. Det foreslås å stenge disse to hyttene i kalvingstiden. Dette er en periode der framkommeligheten i fjellet er dårlig og antall besøkende minimalt. Slik sett vil denne effekten være begrenset, tilsvarende betydning for brukerne. Imidlertid vil man oppnå en symboleffekt og en bevisstgjøring.

Det finnes ikke noe tall på antall brukere av det omfattende merkede stinettet som finnes i den nordlige delen av villreinområdet. Særlig stier inn mot Breisjøseter og Storsølnkletten er av interesse. Disse tallene sammen med antall overnatting på Breisjøseter, Korsberghytta, Storblankgrytdalen og veipasseringer vil kunne si noe om hvor mesteparten av trykket er sommerstid. Tellere vil også kunne brukes i skiløypenettet vinterstid for å si noe om bruksmengden i ulike områder.

Tiltak som ti på topp og andre turmål er gode tiltak for folkehelse, men samtidig er det også en god mulighet til å styre og kanalisere ferdsel. Det er derfor viktig å ha en god dialog mellom forvaltning, forskning og brukere for å sikre en bærekraftig bruk og at disse turmålene legges til områder og tider som ikke er i konflikt med villreinhensyn. Forskning viser at 95 % av brukere i et område benytter seg av merkede stier og løyper.

Ut i fra hva man vet om dagens bruk og villreinens unnvikelse fra de mest utsatte områdene kunne man foreslått å fjernet stier, lagt ned turisthytter, bommet veier og andre relativt inngripende tiltak. Man ønsker imidlertid å undersøke bruken av stier med bruk av ferdselstellere for å få et bedre kunnskapsgrunnlag før man eventuelt innfører nye tiltak. Et annet viktig aspekt er at dette er første

versjon av en felles sti- og løypeplan i fire kommuner. I den sammenheng er det avgjørende at den blir politisk vedtatt i alle kommunestyrer for å sikre en enhetlig forvaltning. Videre ser man på planen som et første steg mot en mer samordnet og styrt bruk i området samt et kunnskapsløft både politisk, administrativt og hos innbyggere og brukere. Ved økt lokal kunnskap vil man for framtiden skape større aksept og forståelse for tiltak.

10 HANDLINGSPLANEN

1. Kommunene utarbeider en felles lokal forskrift for motorferdsel i utmark som gjelder for Sølnkletten villreinområde innen utgangen av 2027. Momenter som forskriften skal omhandle er blant annet dispensasjoner med vilkår etter § 5 og 6 i forskriften, løypekjøring og elsykkelbruk.
    a. Forvaltningsmyndighet: kommunenen.
    b. Samarbeidsparter: Villreinutvalget, Villreinnemda, Statsforvalteren i Innlandet, Innlandet fylkeskommune.

2. Det er ikke ønskelig med skilting og merking av nye stier og ruter. Det oppfordres sterkt til at aktører går i dialog med kommunen og villreinnemda dersom dette er ønskelig. Dette er temaer som bør tas opp i dialogmøtene som planlegges årlig.
    - Forvaltningsmyndighet: kommunen
    - Tiltakshaver: tilrettelegger
    - Samarbeidspart: Villreinnemda, Innlandet Fylkeskommune, grunneiere.

3. Tilrettelegging av ferdsel som 10-på topp, stolpejakt, geocaching, guidede aktiviteter og andre lignende former for kanalisering av ferdsel til et punkt tas opp til diskusjon med respektive kommune i dialog med villreinnemda i god tid før iverksettelse. Dersom områder som er sårbar for villreinene berøres skal man sammen finne en løsning som ivaretar både villrein og brukere. Det er også ønskelig at grunneier involveres.
    - Forvaltningsmyndighet: kommunen
    - Tiltakshaver: lag, forening, grunneiere og næringsaktører
    - Samarbeidsparter: Villreinnemda, Innlandet Fylkeskommune, grunneiere.

4. Kommunene, sammen med villreinutvalget, avholder årlig et dialogmøte der grunneiere, næringsaktører, lag og foreninger og forvaltning møtes og tar opp aktuelle temaer som berører sti- og løypeplan.
    - Ansvarlig: Kommunene.
    - Samarbeidsparter: villreinutvalget, næringsaktører, lag og foreninger, og grunneiere.

5. Stenging av DNT-hyttene Korsberghytta og Storgrytdalseter i perioden 1. mai til 10. juni av hensyn til kalvingsperioden for villrein. Informasjon om dette legges ut både i kommunene, DNT og hos næringsaktører i området.
    - Forvaltningsmyndighet: DNT.
    - Samarbeidsparter: kommunen, villreinnemda

6. Det skal så langt det lar seg gjøre unngås at stier og løyper legges parallelt, der det ligger parallelle stier eller løyper skal det vurderes om en av disse kan legges ned.
    - Forvaltningsmyndighet: DNT, turlag
    - Samarbeidsparter: kommunen, villreinnemda

7. Omfattende rydding og merking av gamle, umerkede ferdselsstier eller ferdselsveier av kulturell og historisk betydning skal være innarbeidet i kommunens kulturminneplan der

hensyn til villrein har vært vurdert og vektet opp mot framtidig økt bruk. Både Innlandet Fylkeskommune og villreinnemda skal ha hatt saken på høring.
- Forvaltningsmyndighet: kommunen
- Samarbeidsparter: Innlandet Fylkeskommune, villreinnemda

8. Det bør sterkt tilstrebes å ikke tilrettelegge for mer adkomst på veiene vinterstid.
   - Forvaltningsmyndighet: veilag eller veieier
   - Samarbeidsparter: kommunen, villreinnemda

9. Overvåking av ferdsel med tellere på de antatt mest brukte stiene og skiløypene. Resultatet fra tellingene vil tas med i rulleringen av planen og vil kunne danne grunnlag for tiltaksplan for kvalitetsnorm og framtidige tiltak i revidert sti- og løypeplan:
   - Follandsvangen – Breisjøseter
   - Straumbu – Gravskardhøgda
   - Follandsvangen - Storsølenkletten
   - Korsberghytta – Storgrytdalseter
   - Sølndalsveien skiløyper
   - Haustdalen skiløyper
   - Gråsjøen skiløyper

     - Forvaltningsaktør: Innlandet Fylkeskommune, villreinnemda, kommunene.
     - Samarbeidsparter: DNT, turlag, Fjellstyre, SNO
     - Gjennomføring: 2026 - 2030

10. Oppdatert informasjonsmaterial om villrein og dens arealbruk utarbeides og gjøres tilgjengelig for brukere av området både digitalt og på DNT-hytter, Breisjøseter og utfartssteder. Dette må utarbeides på flere språk som engelsk og tysk. Aktuelle utfartssteder:
    - Straumbu
    - Sølndalsveien
    - Flatsetra
    - Kvislåseter
    - Atnasjø
    - Gråsjøen
    - Haustdalen
    - Kjemsjøsetra

11. Man undersøker muligheten med grunneier om skiting av motorferdsel forbudt på traktorveier og kjørespor på Reinsliveien og gamle Folldalsveg.

12. Det videreføres en administrativ arbeidsgruppe med en person fra hver av kommunene og en person fra villreinutvalget. Gruppas oppgave er å iverksette planens tiltak og evaluere behovet for rullering. Planen inngår i kommunens planstrategi som utarbeides for hver valgperiode.

11 MERKING OG SKILTING

Man skal strebe etter en lik skilting og merking innenfor hele området. Skilting og merking skal skje i henhold til merkehåndboka, Merkehåndboka – Håndbok for tilrettelegging av turruter i fjellet, i skogen og langs kysten.

12 ANSVARLIGE AKTØRER OG OPPGAVER

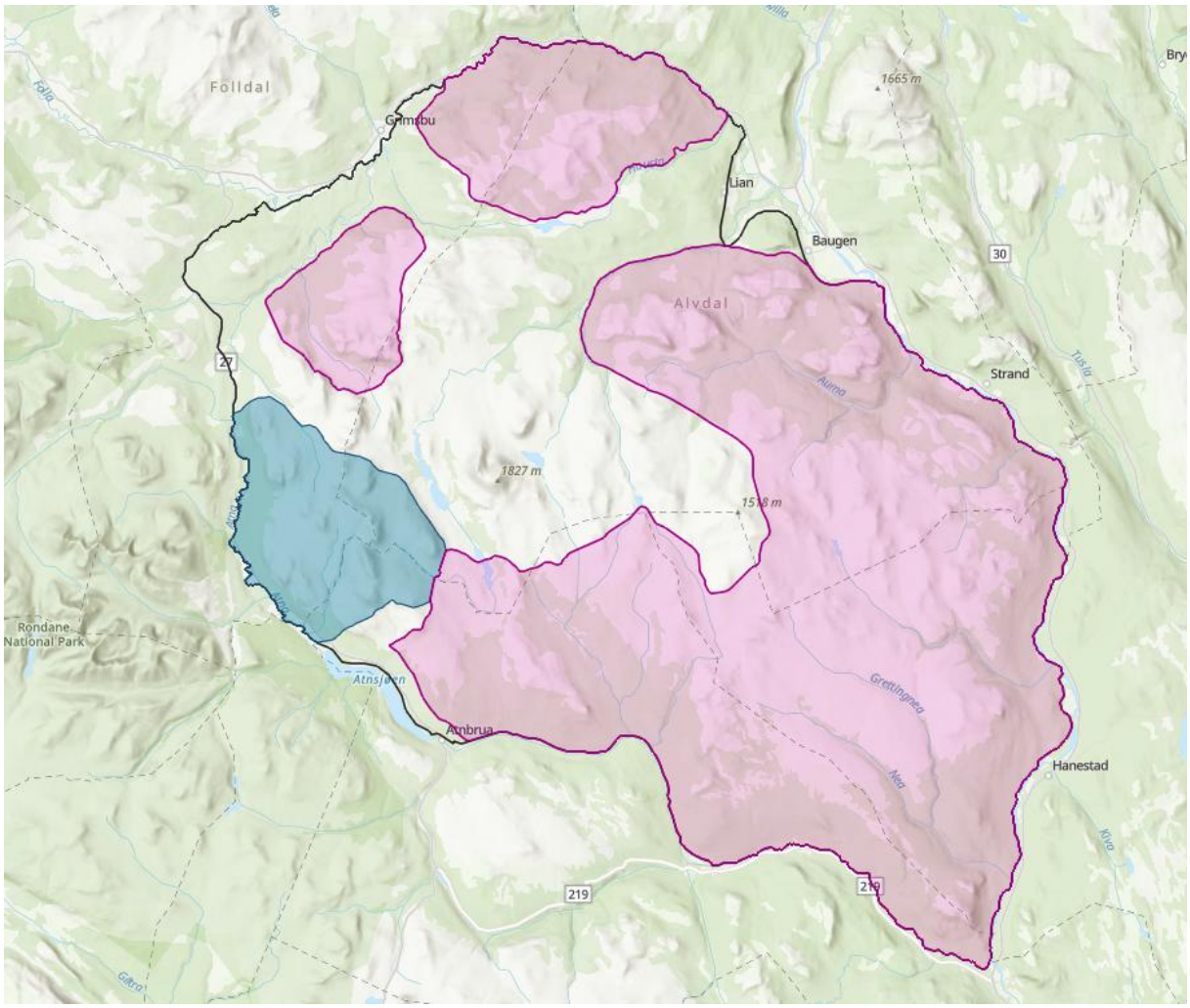
- Kommunenes ansvar
    - Ta i bruk og informere om planen
    - Behandle henvendelser og relevante saker som kommer i berøring med planen
    - Holde plankart, planbeskrivelse og handlingsplan oppdatert ved rullering
    - Veiledning
- Private lag, foreninger og enkeltpersoner
    - Holde seg oppdatert på gjeldende bestemmelser i denne planen.
    - Ha dialog med forvaltningen rundt ulike tiltak.
- Villreinutvalg og villreinnemd.
    - Uttale seg om stier/ løyper og annen bruk og tiltak.
    - Informasjon til brukere av området.
- Innlandet fylkeskommune
    - Bidra inn i forvaltningen ihht sitt ansvarsområde.

13 RULLERING

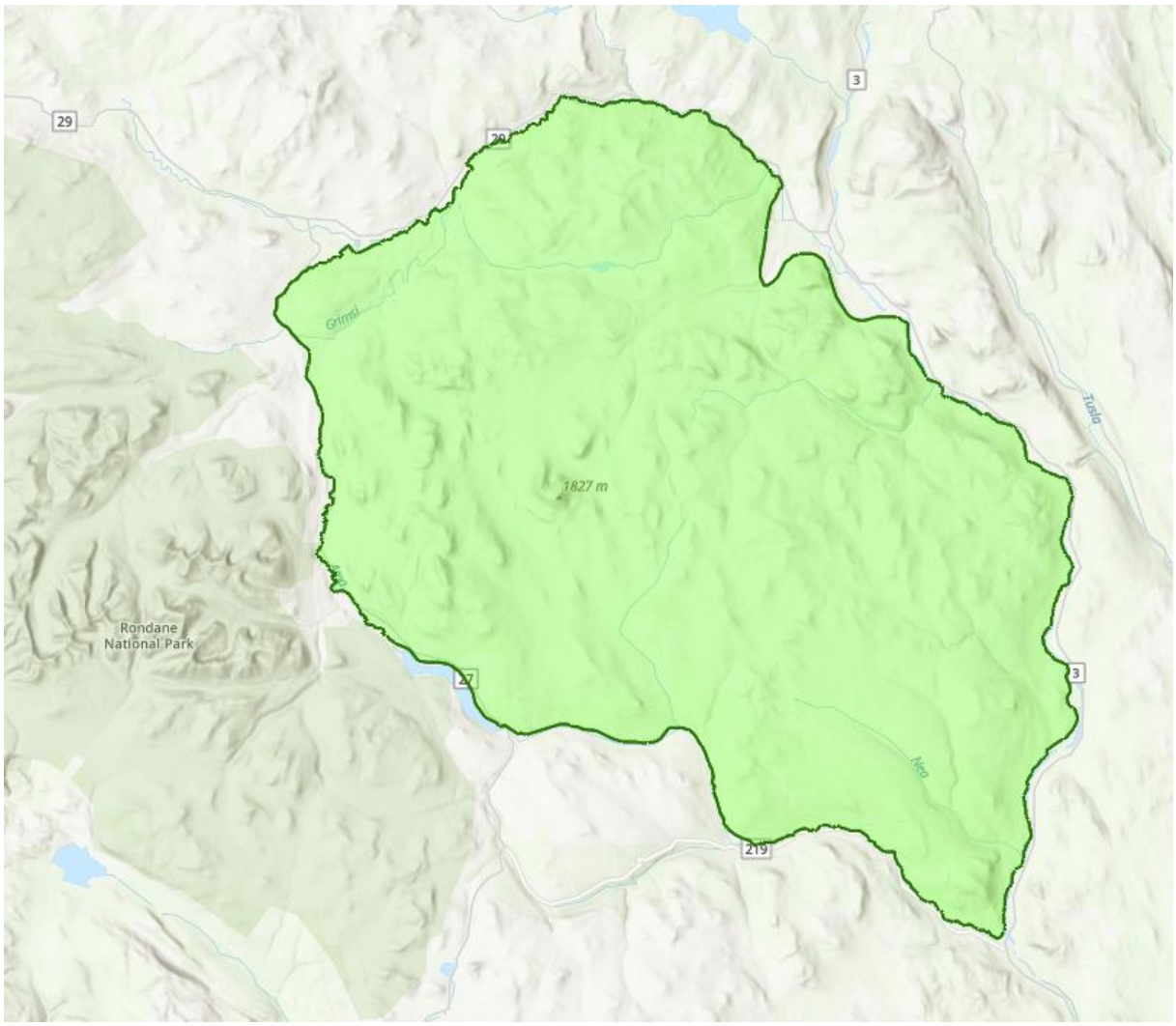
Sti- og løypeplan skal ikke være et statisk dokument, men skal rulleres ved behov når man ser det foreligger større endringer som bør synliggjøres i løypekartet eller i planen. Det er i første rekke arbeidsgruppa som vurderer behovet for rullering. Det er kommunene som skal stå for rulleringen og vurdere om endringene krever ny høringsrunde.

14 VEDLEGG

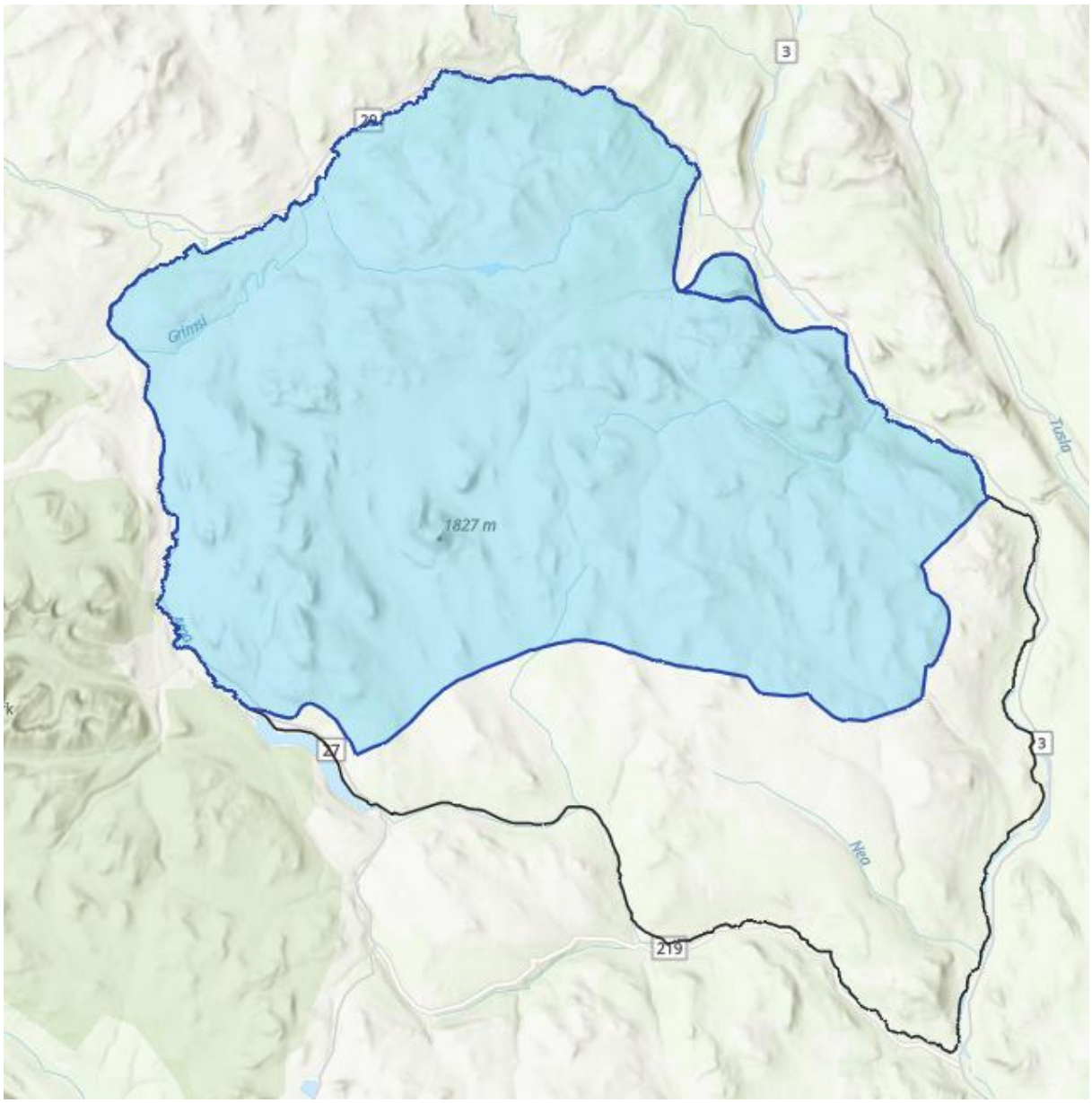
14.1 AREALBRUKSKART SØLNKLETTEN VILLREINOMRÅDE

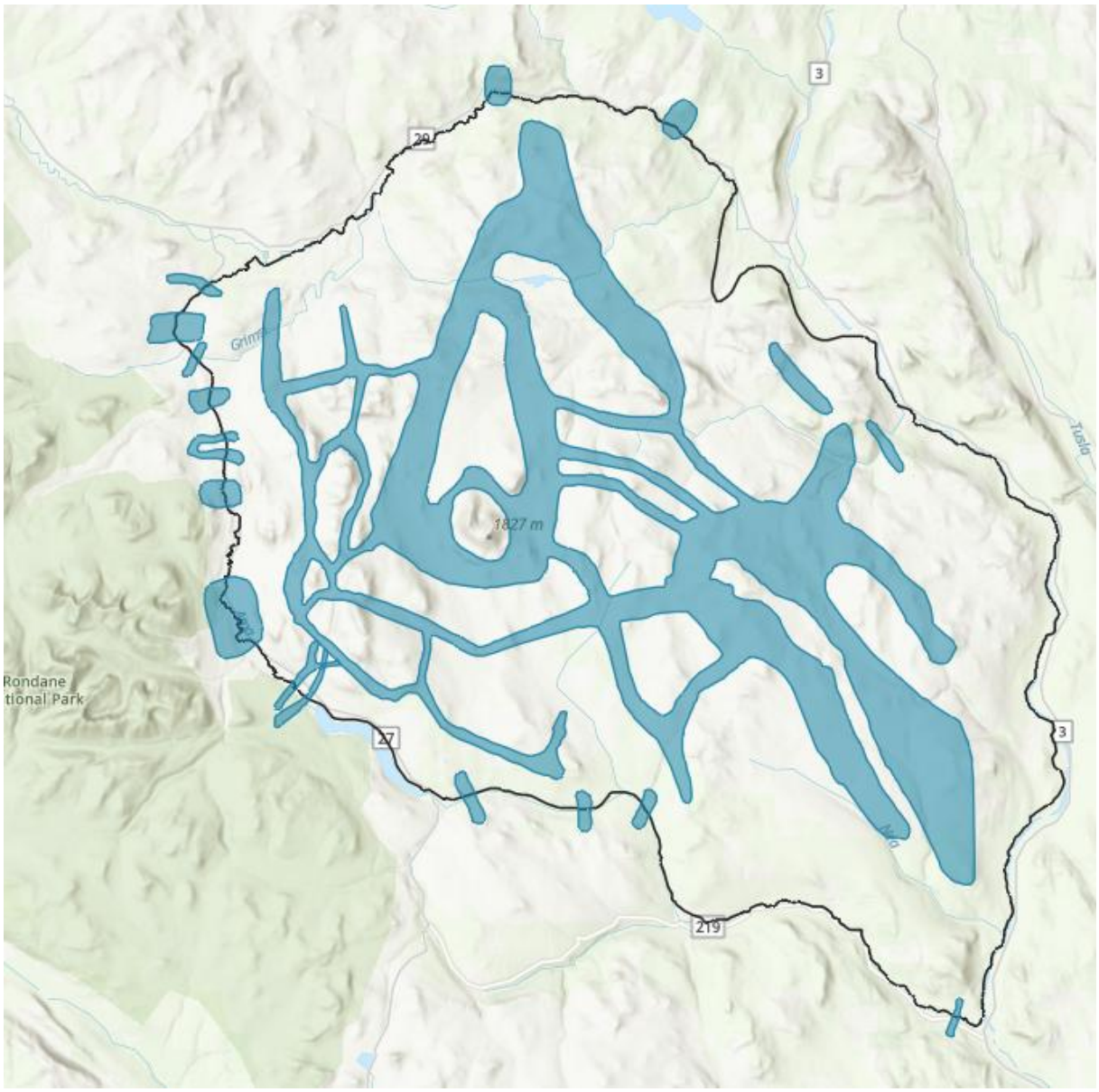
Kartet viser kalvings- og oppvekstområde i rosa og vårbeite for bukk i blått.

Kartet viser sommer og høstbeite.

Kartet viser vinterbeite.

Kartet viser trekkpassasjer

